

Ders : 15

Konu : İnşirah Sûresi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۙ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۙ
 الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۙ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۙ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ إِنَّ مَعَ
 الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۙ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۙ

<< Allah, kimin gönlünü İslâm`a açmışsa o, Rabbinden gelen bir nur üzere olmaz mı?>>

(Zümer Sûresi, 22. âyet)

Sûrenin Meâli:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla....

- 1- Biz senin göğsünü genişletmedik mi?
- 2- Senden, senin yükünü kaldırmadık mı?
- 3- O (yük) ki belini büküyordu.
- 4- Senin zikrini (şanını) yüceltmedik mi?
- 5- Şüphesiz zorlukla beraber kolaylık vardır.
- 6- Elbette zorlukla beraber kolaylık vardır.
- 7- O halde bir işi bitirince hemen (başka işe) sarıl.
- 8- Ve yalnızca Rabbine yönel.

Sûrenin Özellikleri:

İnşirah Sûresi, Mekke döneminde nazil olmuştur. Sekiz âyettir. Harfleri 103, kelimelerinin sayısı 27'dir.

Bu sûreye ilk âyetteki "İnşirah" kelimesi isim olmuştur. İnşirah;"açılıp genişleme, huzura kavuşma" anlamlarına gelmektedir.

Bu sûrenin maksadı, Resulullah (s.a.v.)'i teselli etmektir. Resûlullah (s.a.v.)'e Peygamber olmadan önce "El-Emin" ismini veren, ona saygı duyan Mekke toplumu, İslâm dâveti başladıktan sonra düşman olmuşlardı. Mekkede hiç kimse onun söylediklerine kulak vermek istemiyordu. Ona hakaret ediyor, her adımda zorluk çıkarıyorlardı.

Bu sûre, Peygamberimiz (s.a.v.)'in gönlünün genişletilmesi, açılması, topyekün insanlığı kuşatacak bir hale gelmesi konusunu anlatan sûredir.¹

Sûrenin Tefsiri:

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۙ

1" Biz senin göğsünü genişletmedik mi?

¹ Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, C.8, sh.301.

Yani, göğsünü, nefesini genişleterek, kalbine ferâhlık, nefesine güç ve açılma vermedik mi? Şimdi ve gelecek zamanda, dünya ve âhirete her zorluğu yenecek bir ruhla, hayretten hidâyete, üzüntüden sevince, darlıktan genişliğe erdirmedik mi? ²

“Şerh-i Sadr“ göğsün; Allah’tan ilahi bir nur, sükûnet ve huzurla genişlemesi demektir. ³
Âyette geçen „Göğsünü genişletmedik mi?“ konusunda müfessirler iki görüş belirtmişlerdir:

a-Peygamber (s.a.v.)’in göğsünün açılarak, kalbinin yıkanmasıdır.

b-Göğsünün açılmasından maksat, bilgi ve ibâdetdir..

Peygamberimiz (s.a.v.)’in göğsü bütün önemli şeylere açılmıştı. Telaşlanmaz, ızdırap duymaz, şaşırılmaz, sıkıntı ve ferah hallerinin ikisinde de rahat olurdu ⁴

وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾

2-“Senden, senin yükünü kaldırmadık mı?”

3-“O (yük) ki belini büküyordu.”

Resûlullah (s.a.v.), kavminin, puta taptığını, her türlü kötülüğü yaptığını gördüğü için onun üzüntüsünü hissediyordu. Bu da onun için ağır bir yük idi. ⁵ Allah, Hz. Muhammed (s.a.v.)’e Peygamberlik vererek ve yol göstererek yükünü hafifletti.

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾

4-“Senin zikrini (şanını) yüceltmedik mi?”

Resûlullah (s.a.v.)’in şerefının yükseltilmesi konusunda âlimler şu hususları belirtmişlerdir:

a-Hz. Peygamber (s.a.v.)’in son peygamber oluşu,

b-İsminin Arş üzerinde yazılmış olması,

c-Adının Kelime-i Tevhid, Kelime-i Şehadet ve Tahiyatta, Allah’ın adıyla birlikte zikredilmesi,

d-İsminin ve vasıflarının önceki ilahi kitaplarda yer alması,

e-Adının ezanlarda, hutbelerde ve kitapların başlarında, sonlarında zikredilmesi. ⁶

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾

5-“Şüphesiz zorlukla beraber kolaylık vardır.”

6-“Elbette zorlukla beraber kolaylık vardır.”

Allah, her zorlukla beraber bir kolaylık verir. O zorluğa göğüs gerilirse, o kolaylığa erişilir. Çünkü kolaylık vardır ama ulaşılabilecek diye bir şart yoktur. O kolaylığın geleceğine inanarak, o zorluk karşısında sabır ve tahammül eden ona ulaşabilir. ⁷

Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmaktadır:

“Kim hak yolunda harcar, Allah’tan korkar, güzeli (sözü) tasdik ederse, biz en kolay olanı ona kolaylaştıracağız.” ⁸

² Hak Dini Kur’ân Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.8, sh. 518.

³ Müfredat, Ragıp el-İsfahanî, C.1, sh.644-645

⁴ Hak Dini Kur’ân Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.8, sh.521-522.

⁵ Tefhîmü’l-Kur’ân, Mevduî, C. 7, sh. 163

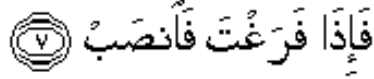
⁶ Tefsîr-i Kebîr, Fahrüddin er-Râzî, C.23,sh.235.

⁷ Hak Dini Kur’ân Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.8, sh.527.

⁸ Leyl Sûresi, 5-7. âyetler.

Her zahmetin ardında rahmet vardır. Bu dünyada da, âhirette de böyledir. Resûlullah (s.a.v.)'in Mekke'den çıkarılması bir "zorluk" 'tur. Ama Mekke'nin fethiyle oraya şeref ve ihtişamla onbinlerce insanla girmesi bir "kolaylık" 'tır.⁹

Sonuç olarak, müşriklere karşı cihâd güçlüğü ile birlikte, zafer elde etmek gibi bir genişlik ve ümit vardır. Bu acıdan iyiliği kötülüğü farkedip hakkı tasdik eden ve o yolda cihâd eden mü'minler için her zorlukla iki kolaylık var demektir. Bunun biri dünyaya, diğeri de âhirete aittir.

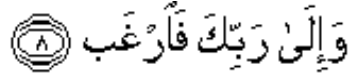

7-O halde bir işi bitirince hemen (başka işe) sarıl."

Durmak yok, yorulmak yok, başardım deyip, bayram etmek yok."Bir işi başarınca hemen yeni bir hizmete kalk" diyor Allah.

Bir ibâdeti, bir görevi yerine getirip boş kaldığın, bir zorluktan bir kolaylığa geçtiğin, biraz dinlendiğin vakit yine yorul. İş bitti diye kendini rahata kaptırma. İşim bitti zannetme. Yine zahmet yolunu seçip, başka bir ibâdete kalk çalış yorul. Böylece kolaylıklar da çoğalsın. Sen de şükürünü sürdürmüş olasin.¹⁰

Sonuç olarak bu âyette; Resûlullah (s.a.v.)'e ve onun şahsında müslümanlara bütün vakitlerini hayırlı ve faydalı çalışmalarla değerlendirmeleri istenmektedir. İbâdet, duâ, cihâd, tebliğ ve irşad gibi dini faaliyetlerinde dikkatli, duyarlı, olmaları emredilmiştir.

8-Ancak Rabbine rağbet et."

Yani, ancak Rabbine rağbet et, yönel. Ne istersen O'ndan iste. O'nun dışındaki sebeplere, amaçlara takılıp kalma, başka maksada bağlanma. O'na yönel. Sadece O'nun rızasını kazanmaya çalış. Sadece O'nun razı olacağı işler yap. Cihâd için hazırlanmak gerekir. Çünkü bu yolda azık lazımdır.. Azık işte buradadır. Yani Allah'a yönelmede, O'na güvenmededir. Yardım da, zafer de; tek Ma'bud, tek Mâlik ve tek Hâkim olan Allah'ın takdiriyledir.

Rağbetini ve arzunu ancak Allah'a tahsis et. İnsanları da buna teşvik et.

Sûreden Alınacak Dersler:

- 1-Bu sûre, bütün zorluklara karşı bir teselli ve müjdedir.
- 2-Allah, mü'minlerin kalbini hak ve hidâyetle genişletip ferahlatır.
- 3-Mü'minler, bütün sıkıntılar karşısında sabırlı, azimli ve geniş gönüllü olmalıdır.
- 4-Allah, kendi yolunda çalışanlara mutlaka kolaylık ve çıkış yolları gösterecektir. Resûlü'nün yükünü hafiflettiği gibi, mü'minlere de kolaylık verecektir.
- 5-Müslümanlar çok çetin imtihanlarla karşı karşıya kalırlar. Bu kolay değildir. Allah cc çıkış yolu gösterecek zoru kolay kılacaktır.
- 6-Zalimin zulmünü önlemek, mazluma yardım etmek görevimizdir.
- 7-Yaşadığımız toplumda işlenen kötülüklerden, isyan ve zulümden rahatsız olmalı, üzülmeli ve engellemek için çalışmalıyız.

⁹ Tefsîru'l-Kur'ân, Ebu'l-Leys Semerkandî, C.6,sh.442.

¹⁰ Hak Dini Kur'ân Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.8,529.

- 8-Her zorlukla beraber bir kolaylık vardır. İncancımıza göre ümitsizlik tehlikelidir. Çünkü her zahmetin ardında bir rahmet vardır.
- 9-Dünya işlerimizle beraber, İslâmi hizmetleri, Cihad çalışmalarını ihmal etmemeli ve Allah için fedakârlıkta bulunmalıyız.
- 11-Sadece Rabbimize yönelmeli, ve O'ndan yardım ve zafer istemeliyiz.. O'na karşı gelmekten sakınmalıyız.

Not:1-Sıkıntı anlarında bu sûreyi okuyalım.

2-Bu hafta; namazlarımızda manasını düşünerek İnşirah sûresini okuyalım.

3-Her zorlukla beraber bir kolaylığın olduğunu unutmayalım, görevlerimizi hakkıyla yapıp, sadece Rabbimize güvenip tevekkül edelim.